

Asia: VN/8392/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 a § Maksun periminen / Uttag av avgif

- kirjalliseen laskuun oikaisuvaatimuksen liittäminen
- mikäli lasku koskee useita palveluja, ne on eriteltävä
- laissa säädettävä yksiselitteisesti, mistä palvelusta voidaan periä maksu
- perintäyhtiöiden käyttäminen julkisoikeudellisen maksujen perinnässä hoitoon ja huoltoon liittyvistä maksuista pois, organisaation tulee itse hoitaa perintä ilman suuria perintäkuluja
- laskuun liitettävä tieto mahdollisuudesta maksujen alentamiseen, perimättä jättämiseen tai mahdollisuus tehdä sopimus maksusuunnitelmasta maksaa lasku erissä ja mahdollisuus hakea myös toimeentuloa; näin lisätään jo ennestään heikommassa asemassa olevien terveyden tasa-arvoa, vähennetään ahdinkoa ja tuetaan taloudellisesta rasitteesta selviytymistä ja velkaantumisen vähentämistä sairauden ja tarvittavan huollon perusteella
- jo pelkät perintätoimistojen kulut lisäävät kohtuuttomasti jo ennestään heikossa asemassa, paljon palveluja tarvitsevien olevien ulosottovelkoja, kun he eivät välttämättä kykene aina huolehtimaan laskujen määräaikaisesta maksamisesta, eikä kaikille ole mahdollista saada edunvalvojaakaan

2 b § Päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta / Beslut om avgift som bestäms enligt betalningsförmågan

- kirjallinen lasku ja yhteydessä oleva oikaisuvaatimus ohje lisää asiakkaan oikeusturvaa ja mahdollisuutta korjata virheellisiä päätöksiä
- lisäksi laskuun liitettävä tieto mahdollisuudesta maksujen alentamiseen tai perimättä jättämiseen (yllättävät tilanteet voivat vaikuttaa maksukykyyn, vaikka sitä muutoin olisi ollutkin)

- julkisoikeudellisen maksujen perinnästä perintäyhtiöt pois, kunnan hoidettava itse laskutus ja niiden kohtuullistaminen sekä mahdolliset maksusuunnitelmat ennen perintää, jolloin voidaan välttyä kohtuuttomilta kuluilta kun kyseessä on ihmisten perustarpeet terveyteen ja muuhun huoltoon

Seuramme pitää tärkeänä asiakasmaksujen kokonaisuutta kehittämistä edelleen. Maksut eivät saa aiheuttaa asiakkaalle ja hänen perheelleen taloudellisia ongelmia eivätkä maksut saa olla esteenä tarpeellisten palvelujen käyttämiselle. Tätä voidaan ehkäistä maksujen kohtuullistamisella tai perimättä jättämisellä, mihin lakiesitys hyvin vastaa. Lain voimaantulon jälkeen tulee seurata maksujen alentamisen tai perimättä jättämisen käytäntöä ja ohjeistaa viranomaisia/toimijoita edelleen näissä asioissa. Toiminnan pitää olla joustavaa, jotta asiakas ei joudu valittamaa kunnan maksupäätöksestä. Valitus hallinto-oikeuteen tulee vähävaraiselle asiakkaalle kalliiksi. Mikäli hallinto-oikeus ei muuta valituksenalaista päätöstä on asiakkaan maksettava 260 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Tutkimusten mukaan nykyisen lain 11 § on monessa kunnassa ja sairaanhoitopiirissä ollut tähän asti ”kuollut kirjain”. Kun asiakas ei ole pystynyt maksamaan terveydenhuollosta saamaansa laskua on lasku annettu yksityisen perintäyhtiön perittäväksi välittämättä seurauksista asiakkaalle. Vuonna 2017 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista määrättiin ulosottoon 350 000 maksua. Suomessa on maksuhäiriöisiä on lähes 400 000 kansalaista ja suurella osalla syynä ovat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrätty maksut, joista he eivät ole suoriutuneet. Uudetkaan säännökset eivät ala elää käytännössä, jos kunnat eivät saa ohjeistusta maksujen kohtuullistamisesta/perimättä jättämisestä silloin kun siihen on tarvetta.

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu / Avgift för oanvänd service

- palvelun tuottajan varatessa aika, asiakkaalle tulee hyvissä ajoin lähettää kutsu vastaanotolle riittävän ajoissa ja asiakasta tulee muistuttaa varatusta ajasta

- samaten asiakasta tulisi muistuttaa myös itsensä varatuista vastaanottoajoista ennen peruuttamisajan päättymistä, ja sellaisten asiakkaiden joiden itse on oman tilanteensa vuoksi hankala muistaa em toimenpiteitä esim vakavasti päihde- ja mielenterveysongelmien vuoksi, myös lähempänä vastaanottoaikoja esimerkiksi yhteydenoton perusteella tiedostella, onko tulossa, jolloin käyttämättä jättämisistä ei syntyisi ja aikoja vapautuisi muille asiakkaille.

- jälkikäteen tulisi myös laskun lähettämisen jälkeen mahdollistaa, että antaa selvityksen vastaanottoajan tai hoitopaikan käyttämättä jättämisestä tai peruuttamatta jättämisestä, koska asia voi palautua em ongelmien vuoksi vasta silloin asiakkaan tietoon

5 § Maksuttomat terveystalvelut / Avgiftsfria hälsovårdstjänster

- hoitajavastaanottokäyntien maksuttomuus kannatettavaa, myös avosairaanhoidon lääkäripalvelut säädettävä maksuttomiksi samaten sosiaalityöntekijän palvelut perustasolla integraatiota parantamassa; näin estetään heikoimmassa asemassa olevien palvelujen piiriin hakeutumista oikea-

aikaisesti ja varhaisvaiheessa ja estää kalliimpien palvelujen tarvetta myöhäisemmässä vaiheessa ja ensiasteen käynneillä säästyy hallinnollisia kuluja

- avohoitona toteutettu päihdekuntoutus sekä sosiaali- että terveydenhuollon toimenpiteenä tulee olla maksutonta, mutta myös nopeasti kehittyneet etä- ja internetperusteisten palveluiden merkitys kasvaa palvelurakenteiden muuttuessa avopainotteisiksi sekä niiden ylipäättänsä palvelujen saavutettavuuden kannalta etenkin maailman laajuisten pandemien kuten tällä hetkellä koronan pitkittyessä, olisi tärkeää huomioida myös niiden maksuttomuus

- tutkimustiedon valossa maksujen poisto väestötasolla ei ole lisännyt merkittävästi perustason terveyspalvelujen kysyntää

- pienituloisilla työttömillä, eläkeläisillä ja muilla henkilöillä on usein enemmän palvelujen tarvetta, eikä ole turvanaan vapaaehtoisia sairausvakuutuksia tai työterveyshuoltoa. Lisäksi usein käy niin, että pitkäaikaissairaat joutuvat lykkäämään lääkkeen ostamista, kun rahat eivät riitä aina riittävästi ruokaankaan.

- päihdehoidon osalta tulee huomioida se seikka, että yhä asiakkaita/ potilaita ei kohdella vieläkään yhdenvertaisesti vakuutusperusteisessa etuusjärjestelmässä suhteessa muihin potilaisiin / asiakkaisiin nähden, sillä stigma on yleinen syy eriarvoiseen kohteluun.

Ennaltaehkäisyä edistävät terveydenhuollon palveluiden maksut tulisi pitää maksuttomana laajemmin kuin tämän lakiesityksen mukaan. Tällöin perimmäinen uudistustarve sosiaalisten ongelmien ehkäisyssä toteutuisi esitystä paremmin. Tavoitteena olevaa avohoito- ja kodinomaisten palveluiden käytön ensisijaisuutta edistettäisiin laajentamalla maksuttomia sosiaali- ja terveyspalveluja.

Ehdotuksen kansainvälinen katsaus on hyvin suppea. Lähinnä puhutaan vain lääkityksen korvaamisesta eräissä maissa, mutta vaietaan täysin siitä, että monessa maassa, kuten esimerkiksi Espanjassa terveydenhuolto ja terveyskeskuksista annetut lääkkeet ovat kansalaisille täysin ilmaisia. Niissäkin maissa, joissa maksuja peritään ovat määrät olennaisesti pienempiä kuin Suomessa. Tutkimusten mukaan Suomen julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon maksut ovat ainakin EU:n alueella ylivoimaisesti kaikkien korkeimpia, kun sen sijaan esimerkiksi eläkkeiden taso on EU vertailussa keskimääräistä alempana. Tämä on syynä siihen, että vanhukset eivät pysty ostamaan tarvitsemiaan lääkkeitä ja terveydenhuollon maksut johtavat usein ulosottoon, minkä seurauksena asiakas tulee maksuhäiriöiseksi ja hänen taloutensa raunioituu pysyvästi. Esityksessä olisi tullut ottaa paremmin huomioon se, miten epätoivoiseen tilanteeseen sosiaali- ja terveydenhuollon korkeat asiakasmaksut ja niiden armoton perintä ovat monet kansalaiset ajaneet. Maksuttomia palveluja ja maksukattoa olisi voitu laajentaa esitystä enemmän, jotta Suomen korkeiden maksujen vaikutukset olisivat lieventyneet erityisesti vähätuloisten kohdalla.

Kokonaisuutena kiinnitettävä huomiota siihen, että peruspalveluja halutaan vahvistaa. Edellyttää toimintatapojen muuttamista ja myös taloudellista resurssia. Jos maksuttomuus toteutuu, hakeutuvat ihmiset palvelujen piiriin nopeammin. Leipä ei kapene eikä potilaiden tarvitse tehdä

hankalia valintoja. Usein "sato" korjataan toisella tontilla esim. erikoissairaanhoidossa. Hoito lyhenee/helpottuu ajoissa tapahtuneen hoitoon hakeutumisen jälkeen.

Toisaalta voi olla huolissaan siitä, että akuuttiajat vievät tilaa kiireettömästä hoidosta ja erilaisista tarvittavista kontroleista.

6 a § Maksukatto / Avgiftstak

-nykyinen pituus on 1 kalenterivuosi. Maksukaton rajaaminen kalenterivuoteen on ongelmallinen, koska korkeat kustannukset voivat syntyä vasta loppuvuodesta. Parempi vaihtoehto olisi, että maksukaton laskemisen aloittaminen lähtee siitä, kun ensimmäinen kustannus syntyy vuodeksi eteenpäin. Tämä menettely ei aiheuttaisi menetyksiä niille, joille kustannuksia alkaa syntyä vasta loppuvuodesta. Julkisyhteisöllä tulee olla velvollisuus seurata maksukaton kehittymistä ja ilmoittaa siitä asiakkaalle, se ei ole mitenkään mahdotonta tänä digiaikana.

- Hyvää uusien toimintojen lisääminen maksukattoon, erityisesti suun terveydenhuolto.

- Maksukatto yhdistäminen olisi tavoitteena, ja kunnan tulisi olla velvollisuus informoida sen täyttymisestä, koska on paljon sairastavissa runsaasti ihmisiä, jotka eivät pysty itse kolmen eri maksukaton seuraamiseen, ja mitkä maksut kuuluvat sinne.

- yhdistäminen ei saisi kuitenkaan nostaa kohtuuttomasti maksukattoa

Seuramme pitää vääränä sitä, että aiemmassa rauenneessa esityksessä ollut julkisyhteisön velvollisuus seurata viran puolesta maksukaton kehittymistä ei sisälly tähän esitykseen. Moni vanhus maksaa turhaan sosiaali- ja terveydenhuollon maksuja maksukaton jo täytyttyä, koska vastuu seuraamisesta on säilytetty hänelle. Kela seuraa matka- ja lääkekulujen maksukaton täyttymistä ex officio. Myös kunnissa tulisi olla järjestelmä, jolla katon seuraaminen mahdollistuisi automaattisesti, jotta asiakkaat eivät joutuisi maksamaan turhaan jo ennestään korkeita maksuja. Asia tulisi korjata viimeistään SOTE –uudistuksen yhteydessä.

Maksukattojen yhdistäminen ei ole mukana hallituksen esitysluonnossa, mikä on selvä puute. Tavoitteeksi asetettu väestön oikeus riittäviin ja yhdenvertaisiin sosiaali- ja terveystalouteihin ei toteudu riittävästi ilman maksukattojen yhdistämistä. Kaikki maksut yhteensä nousevat korkeiksi suhteessa monien pienituloisten pitkäaikaissairaiden ja vammaisten maksukykyyn. Yhteinen maksukatto toisi helpotusta.

Maksukattoon on ehdotettu sisällyttäväksi uutena tilapäinen kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta. Tämä on kannatettavaa, mutta seuramme mielestä maksukaton laajennus on

silti liian varovaista. Vanhusten hoito omassa kodissa on useimmiten joko omaishoitoa tai sosiaalishuoltolain mukaista kotihoitoa. Kotihoidon jättäminen maksukaton ulkopuolelle saattaa johtaa siihen, että vanhus ei kustannussyistä uskalla ottaa kotipalvelua vastaan tarpeesta huolimatta. Vanhusten ollessa hyvin huonokuntoisena kotihoitopalveluja saatetaan antaa useita kertoja vuorokaudessa, jolloin maksut voivat olla huomattavia. Maksukattoon sisällytettynä monen vähätuloisen vanhuksen olisi nykyistä helpompi käyttää tarvitsemiaan kotihoitopalveluja.

Seuramme pitää outona sitä, että kotihoidon maksuja määrättäessä käytetään laskuperusteena henkilön bruttotuloja. Lähtökohtana tulisi olla nettotulot, koska Suomessa on eläkeläisillä korkea verotus ja käteen jäävä eläke voi olla huomattavasti pienempi kuin bruttosumma. Ehdotamme laskuperusteen muuttamista nettopohjaiseksi.

Ehdotuksen kansainvälinen katsaus on hyvin suppea. Lähinnä puhutaan vain lääkityksen korvaamisesta eräissä maissa, mutta vaietaan täysin siitä, että monessa maassa, kuten esimerkiksi Espanjassa terveydenhuolto ja terveystieteistä annetut lääkkeet ovat kansalaisille täysin ilmaisia. Niissäkin maissa, joissa maksuja peritään ovat määrät olennaisesti pienempiä kuin Suomessa. Tutkimusten mukaan Suomen julkisen sosiaali- ja terveysnehuollon maksut ovat ainakin EU:n alueella ylivoimaisesti kaikkien korkeimpia, kun sen sijaan esimerkiksi eläkkeiden taso on EU vertailussa keskimääräistä alempana. Tämä on syynä siihen, että vanhuksset eivät pysty ostamaan tarvitsemiaan lääkkeitä ja terveydenhuollon maksut johtavat usein ulosottoon, minkä seurauksena asiattulee maksuhäiriöiseksi ja hänen taloutensa raunioituu pysyvästi. Esityksessä olisi tullut ottaa paremmin huomioon se, miten epätoivoiseen tilanteeseen sosiaali- ja terveydenhuollon korkeat asiakasmaksut ja niiden armoton perintä ovat monet kansalaiset ajaneet. Maksuttomia palveluja ja maksukattoa olisi voitu laajentaa esitystä enemmän, jotta Suomen korkeiden maksujen vaikutukset olisivat lieventyneet erityisesti vähätuloisten kohdalla.

7 b § Palvelun pitkäaikaisuus / Servicens långvariga karaktär

-

7 c § Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu / Avgift för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

Lähtökohtaisesti esitys sisältää paljon muutoksia, joilla on myönteistä merkitystä asiakkaiden ja heidän perheidensä tilanteeseen. Erityisen tärkeänä pidämme pitkäaikaisen laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen maksujen yhdenmukaistamista, joka osaltaan edistää Euroopan neuvoston sosiaalisten oikeuksien komitean päätöksessä Merits 71/2011 (www.coe.int) esittämää huolta siitä, että palveluasumisen maksujen sääntelemättömyys kansallisesti saattaa olla esteenä vanhuksilla tarpeen mukaisten palvelujen saatavuudelle.

Ehdotuksessa pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido sisältää myös käyttövaran asiakkaalle, mikä sinänsä on parannus pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa oleville. Ehdotettu käyttövara on kuitenkin liian alhainen. Seuramme katsoo, että käyttövaraksi maksujen jälkeen tulisi säätää vähintään 240 euroa/kk sekä pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa.

Säännöksiä toimeenpantaessa tulee kuitenkin pitää huolta siitä, että kunnat eivät ala kiertää säännöstä muuttamalla tehostetun palveluasumisen yksikköjä tavallisiksi palveluasumispaikoiksi kiertääkseen uusia säännöksiä. Näin tapahtui 1990 –luvulla, jolloin kunnat muuttivat vanhainkoteja palveluasumisyksiköiksi vapautuakseen laitospalvelujen sääntelystä ja voidakseen vapaasti päättää yksiköissä asuvien vanhusten maksuista.

Uutta lakia odotellessa on jo tullut tietoon tapauksia, että kunnissa ollaan lopettamassa yöpäävystystä tehostetun palveluasumisen yksiköissä, jotta tulevat uudet säännökset eivät tällaista paikkaa enää koskisi. Tällaista 1990 –luvun tyylistä kikkailua vanhusten asemalla ei tulisi enää sallia kunnissa. Kaikkien asiakkaiden, jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa on saada sitä myös uusien maksusäännösten ollessa voimassa. On myös otettava huomioon, että yöpäävystyksen lopettaminen pelkäästään uusien maksusäännösten kiertämiseksi saattaa vaarantaa potilasturvallisuuden. Kunnat ottavat suuren riskin, jos alkavat kiertää uusia maksusäännöksiä lopettamalla yöpäävystyksen. Vahinkojen sattuessa päättäjät voivat joutua henkilökohtaiseen vastuuseen. Joissakin tapauksissa voi kysymyksessä olla jopa rikosoikeudellisesta heitteillejätöstä. Mikäli kunnat lopettavat yöpalvelut tehostetussa palveluasumisyksikössä on niillä mahdollisuus periä asuakailta ehdotuksen 10 e §:n mukaista ”Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävää maksua”, jolloin asiakkaalta voidaan periä korkeampia maksuja kuin tehostetussa palveluasumisessa. Kunnan talouden parantamispyrkimykset asiakkaiden korotetuilla maksuilla ei saa johtaa potilasturvallisuuden heikentymiseen.

Seuramme toteaa, että pitkäaikaisen laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen maksujen yhdenmukaistaminen ei poista sitä toista ongelmaa, joka nousi esiin Euroopan neuvoston sosiaalisten oikeuksien komitean päätöksessä Merits 71/2011 (www.coe.int). Komitea totesi, että myös riittävien asumispalvelujen puute voi estää vanhuksia käyttämästä tarpeellisia palveluja. Päätös koski tilannetta vuosina 2011-2013, jolloin asiaa koskevaa Omaishoitajaliiton kantelua (Complaint 71/2011) käsiteltiin Euroopan neuvostossa. Seitsemän vuotta päätöksen antamisen jälkeen palveluasumispaikkojen puute on noussut yhä vakavammaksi ongelmaksi.

Suomessa ei kukaan valvo sitä, että kunnissa olisi riittävästi tarjolla palveluasumista. Sosiaali- ja terveysministeriö on jopa kehottanut kuntia jopa vähentämään paikkoja, koska ”koti on vanhuksen paras paikka”. Tämän seurauksena monet vanhuksset joutuvat asumaan kodissaan erittäin huonokuntoisina ilman riittäviä palveluja. Myös kotipalvelu on monessa kunnassa kriisissä. Väestön ikääntyessä palveluasumispaikkojen puute on nousemassa yhä suuremmaksi ongelmaksi.

Seuramme pitää outona sitä, että kotihoidon maksuja määrättäessä käytetään laskuperusteena henkilön bruttotuloja. Lähtökohtana tulisi olla nettotulot, koska Suomessa on eläkeläisillä korkea verotus ja käteen jäävä eläke voi olla huomattavasti pienempi kuin bruttosumma. Ehdotamme laskuperusteen muuttamista nettopohjaiseksi.

10 b § Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och för långvarig sluten vård

- maksujen yhdenmukaistaminen hyvä tavoite

10 c § Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa / Avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård

- tulojen vähentämisessä otettava huomioon edunvalvoja palkkio, ulosottomaksut

10 d § Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa / Särskilda avdrag från inkomsterna för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och långvarig familjevård

- käyttövaran yhtenäistäminen hyvä asia

10 e § Jatkuva ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu / Avgift för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-Sosiaalihuoltolain mukainen lapsiperheiden kotipalvelu olisi edelleen maksullista tulojen ja perheen koon mukaisesti määräytyvänä. Lisäksi kotihoidontuki otettaisiin huomioon maksun määräytymiseen vaikuttavana tulona. SHL:n mukainen kotipalvelu on ennaltaehkäisevää palvelua ennen lastensuojeluasiakkuutta, jolloin sen maksuttomuuskin olisi perusteltua.

10 f § Jatkuva ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot / Inkomster som utgör grund för avgiften för fortlöpande och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-

10 g § Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkäaikaisessa asumispalvelussa / Avdrag från inkomsterna för fortgående och regelbunden service i hemmet samt för långvarig boendeservice

-

10 h § Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut / Stödtjänster och tjänster i samband med boendeservice

- käyttövaraksi jäävä vähimmäismäärä ei ota riittävästi huomioon eri asiakasryhmien tarpeita riittävästi

- on kohtuutonta, että tukipalveluihin ja asumispalveluihin liittyvät maksut sekä ateriapalvelut peritään jo muutoinkin niukasta käyttövarasta lisämaksuna

10 i § Laskennallinen metsätulo / Kalkylerad inkomst av skog

- metsätulo laskennallinen ja joutaisi pois

10 j § Maksun määrääminen ja tarkistaminen / Bestämmande och justering av avgift

-

10 k § Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun / Hur avbrott i servicen påverkar klientavgiften

-

11 § Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen / Nedsättning och eftergift av avgift

- Kunnan velvollisuus antaa tieto asiakkaalle siitä, että maksua alennetaan tai jätetään kokonaan perimättä parantaa asiakkaan oikeusturvaa ja kunnioittaa hänen osallisuuttaan omassa asiassaan. Kun kunta voi alentaa tai jättää maksut perimättä myös omasta aloitteestaan, pykälän velvoite lisää tiedon perillemenoaa. - lisätietoja antavan henkilön nimi ja yhteystiedot varmistavat edelleen tiedon kulun asiakkaalle. Asiakkaan elämäntilanne on omiaan heikentämään hänen mahdollisuuksiaan selvittää aktiivisesti omia asioitaan.

- Informointi ei kuitenkaan valitettavasti vielä tarkoita, että kunnat alkaisivat myöntää maksuvapautuksia. Kunnat tarvitsevat ohjeistuksen maksujen kohtuullistamisesta/ perimättä jättämisestä silloin kun siihen on tarvetta. Perustelua on, että maksuihin tulee mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus

- korostettava ensisijaisuutta toimeentulotukeen

13 § Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu / Avgift av dem som inte är bosatta i Finland

-

14 § Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle / Uppbärande av inkomster, ersättningar eller fordringar till kommunen eller samkommunen

-

14 a § Viranomaisten tiedonsaantioikeus / Myndigheternas rätt att få upplysningar

-

15 § Muutoksenhaku / Ändringssökande

- luonnoksen uusi teksti selkiyttää huomattavasti sitä, mihin päätöksiin saa vaatia oikaisua. Tällöin muutoksenhaku ei jää epäselvyyden vuoksi tekemättä ja palvelun tarvitsijan oikeusturva paranee.

Voimaantulo (alustava voimaantuloajankohta 1.1.2021) Ikraftträdande

-

Mattila Yrjö
Suomen sosiaalioikeudellinen seura ry